

28 JUN 2001

**THE APPLICATION OF EMPOWERMENT CONCEPT
TO *Aedes Aegypti* LARVAE CONTROL IN
RAMAN DISTRICT, YALA PROVINCE**

PATHOMPORN PRIKCHU

อธิปัทนการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2001**

ISBN 974-665-678-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH

p 297 a

2001

C.2

Copyright by Mahidol University

4236374 PHPH/M:MAJOR: HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES;
M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS :EMPOWERMENT CONCEPT/DENGUE HAEMORRAGIC FEVER
AEDES AEGYPTI CONTROL

PATHOMPORN PRIKCHU: THE APPLICATION OF EMPOWERMENT
CONCEPT TO *AEDES AEGYPTI* LARVAE CONTROL IN RAMAN DISTRICT, YALA
PROVINCE. THESIS ADVISORS: NIRAT IMMAMEE, Ph.D., CHALERMPOL
TANSAKUL, Dr.PH., ORANUT PHACHEUN, Dr.P.H., THAVAJ CHAYANIYAYOTHIN.,
D.P.H., D.T.M.&H 121 p, ISBN 974-665-678-3

The purpose of this study was to assess the strategy of *Aedes aegypti* larvae control and DHF (Dengue Haemorrhagic Fever) preventive behavior. This study took into account the life style, characteristics of leaders, occupation and customs. An empowerment approach was the guideline to applied in implementing *Aedes aegypti* larvae control in the community.

The simple sampling randomization method was used to select a sample of 127 villagers in two villages in Raman District, Yala Province. Sixty-three villagers were assigned to the experimental group while sixty-four villagers were assigned to the comparison group. The experimental group participated in the program of health education activities while the comparison group did not. The tool for data collection was a self-administered questionnaire. The questionnaire was assessed on DHF knowledge and prevention, perceived self-efficacy on *Aedes aegypti* larvae control and expectancy on the response efficacy to *Aedes aegypti* larvae control. Data was collected before and after intervention in the experimental group and the comparison group.

The results of this study found that at the post-test, the experimental group had significantly increased when compared to their pre-test score on DHF knowledge and perceived self-efficacy on controlling *Aedes aegypti* larvae. In addition, the post-test scores of the experimental group were significantly greater than the comparison group ($p < 0.001$), whereas the response efficacy expectancy to behavioral *Aedes aegypti* larvae control had significantly increased when compared to their pre-test and was greater than the comparison group ($p=0.002$).

From this research, it was found that health education program applied the empowerment concept to behavior modification regarding *Aedes aegypti* larvae control was effective. This program took into account the life style of people in community, occupation, characteristics of community leader, and the customs. It is recommended that further study be conducted on *Aedes aegypti* larvae control in other provinces.

4236374 PHPH/M: สาขาวิชา: สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

ปฐมพร พริกชู: การประยุกต์การสร้างพลังในชุมชน ในการควบคุมลูกน้ำยุงลาย อำเภอ
รามัน จังหวัดยะลา(THE APPLICATION OF EMPOWERMENT CONCEPT TO *AEDES*
AEGYPTI LARVAE CONTROL IN RAMAN DISTRICT, YALA PROVINCE) คณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์: นิรัตน์ อิมามิ Ph.d. เกลิมพล ดันสกุล Dr.P.H. อรนุช ภาชีน, Dr.P.H., ธวัช
จายนีโยธิน D.P.H., D.T.M.&H 121 หน้า ISBN974-665-678-3

การศึกษาวิจัยนี้ มุ่งศึกษาหาวิธีที่เหมาะสมในการควบคุมลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก
โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ ลักษณะผู้นำ อาชีพ และขนบธรรมเนียมประเพณี แนวคิดการสร้างพลังในชุมชน
จึงเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการควบคุมลูกน้ำยุงลายภายในชุมชนได้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คัดเลือกโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยร่วมกับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้
นำชุมชน กล่าวคือ ต้องเป็นบุคคลที่อยู่ในชุมชนไม่มีการเคลื่อนย้าย เป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนและอาสา
สมัครเข้าร่วมในการศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยคำนึงถึงความครอบคลุมของพื้นที่ตามสภาพ
ภูมิศาสตร์ จำนวน 127 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 63 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 64 คน โดยในกลุ่ม
ทดลองได้ใช้โปรแกรมสุขศึกษาที่ประยุกต์มาจากการสร้างพลังในชุมชน และภายในกลุ่มเปรียบเทียบไม่มีการ
ดำเนินการใดๆ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของการศึกษานี้คือ แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความรู้เรื่องการป้องกัน
และควบคุมโรคไข้เลือดออก การรับรู้ความสามารถของตนเองในการควบคุมลูกน้ำยุงลาย ความคาดหวังในผล
ลัพธ์ของการควบคุมลูกน้ำยุงลาย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มเปรียบเทียบและ
กลุ่มทดลอง

ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือด
ออก มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) การรับรู้ความ
สามารถของตนเองในการควบคุมลูกน้ำยุงลาย พบว่ากลุ่มทดลองมีการรับรู้มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่า
กลุ่มเปรียบเทียบ อย่างนัยสำคัญทางสถิติ($p > 0.001$) และ ความหวังในผลลัพธ์ของการมีพฤติกรรมควบคุมลูก
น้ำยุงลายพบว่ากลุ่มทดลองมีมากกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p = 0.002$)

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า โปรแกรมสุขศึกษาที่ประยุกต์มาจากการสร้างพลังในชุมชน ในการ
ควบคุมลูกน้ำยุงลายสามารถนำไปใช้คัดแปลงหรือปรับปรุงการดำเนินการควบคุมลูกน้ำยุงลาย โดยการใช้พลังของ
ชุมชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ ซึ่งในการคัดแปลงหรือปรับปรุงจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน
อาชีพ ลักษณะผู้นำ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ
การดำเนินการควบคุมลูกน้ำยุงลายในพื้นที่อื่นๆที่มีลักษณะ สภาพความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกันได้